

bakertilly

Concept accountantsverslag
Boekjaar 2024

gemeente Noordwijk

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad van de gemeente Noordwijk
Postbus 298
2200 AG Noordwijk

Onderwerp: Accountantsverslag 2024
Kenmerk: DEF d.d. 26-06-2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

In overeenstemming met de opdracht tot de controle van de jaarrekening 2024 van gemeente Noordwijk, zoals overeengekomen in onze opdrachtbevestiging d.d. 14 juni 2024, bieden wij u hierbij het accountantsverslag aan. Het accountantsverslag bevat de bevindingen en conclusies naar aanleiding van onze werkzaamheden. De bevindingen in dit verslag zijn besproken met de portefeuillehouder financiën en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie.

Wij hebben u op 26 juni 2025 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen in uw jaarrekening 2024.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en zijn graag bereid de inhoud van deze rapportage nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. S.M. Turenhout RA

Inhoud

1. Bestuurlijke samenvatting
2. Opdracht, scope en uitkomsten
3. Financiële positie
4. Belangrijkste bevindingen
5. Overige onderwerpen
6. Bijlagen

1 Bestuurlijke samenvatting

Bestuurlijke samenvatting

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken.

Het jaarverslag is cf. NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet in materiële zin aan de laatste actuele voorschriften. Het Besluit Begroting en Verantwoording en de WNT zijn in alle opzichten nageleefd in 2024.

De staat van baten en lasten sluit op een gerealiseerd positief resultaat (ten opzichte van de gewijzigde begroting) van € 4,0 miljoen. Dit resultaat wordt in belangrijke mate gerealiseerd door (positieve) afrekeningen vanuit verbonden partijen en meerdere positieve kleinere oorzaken. Opvallend is dat er in 2024 ook een positief structureel resultaat van € 9,0 miljoen is gerealiseerd.

De algehele financiële positie en kengetallen van de gemeente is als goed aan te merken. De meest opvallende ontwikkeling is hier zichtbaar in de solvabiliteit. Deze is gedaald van 60% naar 50%, maar nog steeds als goed aan te merken. De daling wordt volledig veroorzaakt door het aantrekken van vaste schulden. Deze financiering is nodig voor het doen van geplande investeringen in de komende jaren.

Bij onze controle zijn meerdere afwijkingen geconstateerd. Deze afwijkingen zijn grotendeels gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening. De impact hiervan op het gerealiseerde resultaat was € 0,3 mln. In totaal resteert er € 304 duizend aan niet gecorrigeerde afwijkingen en € 254 duizend onzekerheden. De omvang van deze posten blijft binnen de materialiteitsgrenzen.

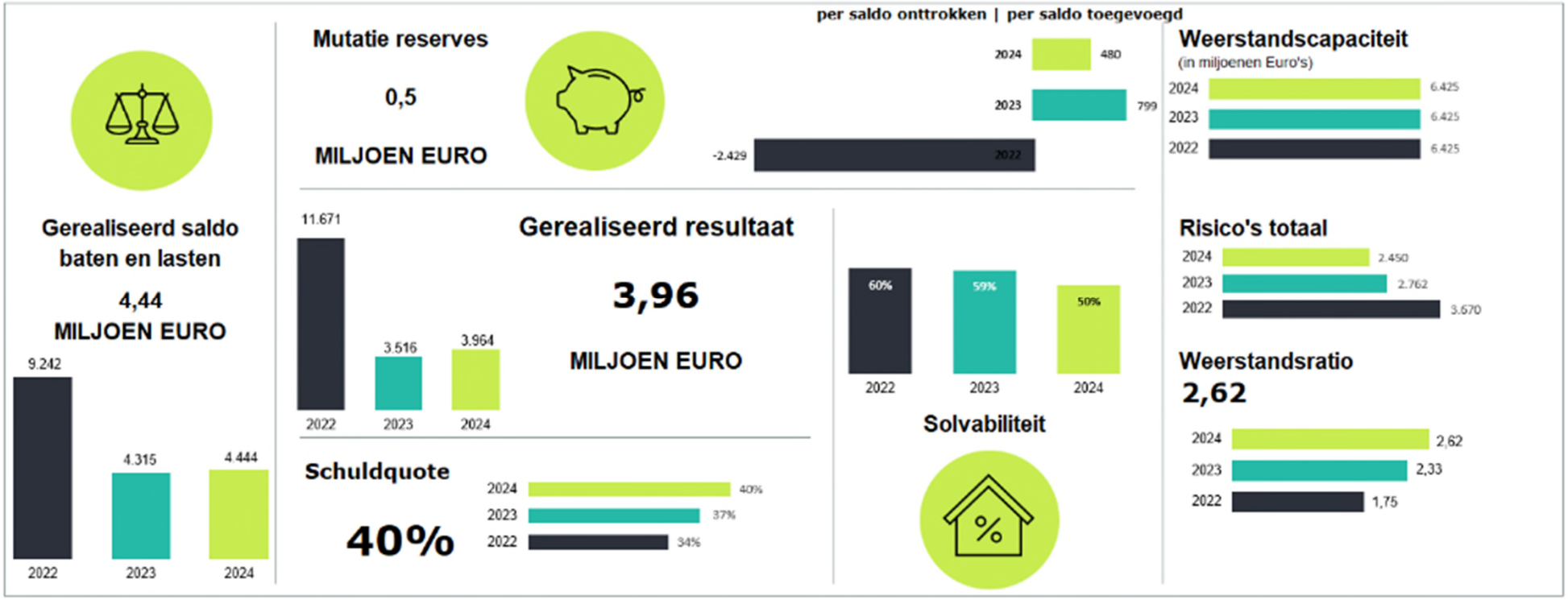
Wij constateren dat de jaarrekening van gemeente Noordwijk een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten.

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Noordwijk de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen heeft in de jaarrekening. De omvang van de geconstateerde onrechtmatigheden is € 2,5 mln, waarvan € 0,6 mln als niet-acceptabel is aangemerkt. De omvang van de (bruto) onrechtmatigheden blijft onder de verantwoordingsgrens, waardoor het college een positieve conclusie heeft getrokken over de rechtmatigheid. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

We hebben op een prettige en constructieve wijze met de ambtelijke organisatie samengewerkt. Voortvloeiend uit de controle zijn wel enkele verbeterpunten geconstateerd. Na afloop van de jaarrekeningcontrole hebben we een evaluatie met de organisatie gepland om de leerpunten van beide kanten te bespreken.

Bestuurlijke samenvatting

Financiële kengetallen en signaleringswaarden

2 Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Reikwijdte van de controle

De jaarstukken van uw gemeente bestaan uit:

- Het jaarverslag (programmaverantwoording + paragrafen).
- De jaarrekening.
- Bijlagen.

Met de opdrachtbevestiging van d.d. 14 juni 2024 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2024. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle. Voor een nadere toelichting verwijzen wij tevens naar het door ons uitgebrachte controleplan.

Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is €1.750.000.

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 1.750.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.675.000
Rapporteringstolerantie	5% van de goedkeuringstolerantie	€ 87.500

De toleranties voor de rechtmatigheidsverantwoording, zoals vastgelegd in uw financiële verordening, wijken beperkt af van de toleranties voor de controle op de getrouwheid. Dit leidt ertoe dat de door het college opgestelde rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de volgende toleranties:

	Grondslag	Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	2% lasten inclusief toevoegingen reserves	€ 3.500.000
Rapporteringstolerantie	Conform afspraak in de financiële verordening	€ 100.000

2. Opdracht, scope en uitkomsten

Kernpunten en significante risico's in de controle

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen, onder andere met betrekking tot de volgende kernpunten van de controle:

- Schattingsposten en veronderstellingen van het management;
- Waardering van de grondexploitaties;
- Marktconformiteit van materiële transacties (zoals grondverkopen);
- De rechtmatigheidsverantwoording (en de daarbij horende verantwoordelijkheden voor u);
- Doorbreking van AO/IB door het management;
- Onrechtmatige en/of onnauwkeurige betalingen.

Uitkomsten

Wij zijn voornemens bij de jaarrekening 2024 een goedkeurende verklaring te verstrekken voor de getrouwheid van de jaarrekening. De geconstateerde controleverschillen zijn grotendeels gecorrigeerd in de definitieve versie van de jaarrekening.

Daarnaast zijn er een aantal niet gecorrigeerde afwijkingen, namelijk:

- Geprojecteerde fout kosten 2024 in 2025 verantwoord: € 210.000;
- Aanvullende vordering Oekraïne regeling (SiSa M16): € 94.000;
- Onzekerheid in de waardering van de achterweg € 200.000;
- Onzekerheden met betrekking tot de prestatielevering van de Zorg in Natura (ZiN) uit hoofde van de Jeugdwet ter hoogte van € 54.000. De omvang van de Wmo is nog niet bekend als gevolg van het ontbreken van de gecontroleerde cijfers van de ISD Bollenstreek.

De genoemde fouten en onzekerheden blijven binnen de goedkeuringstoleranties.

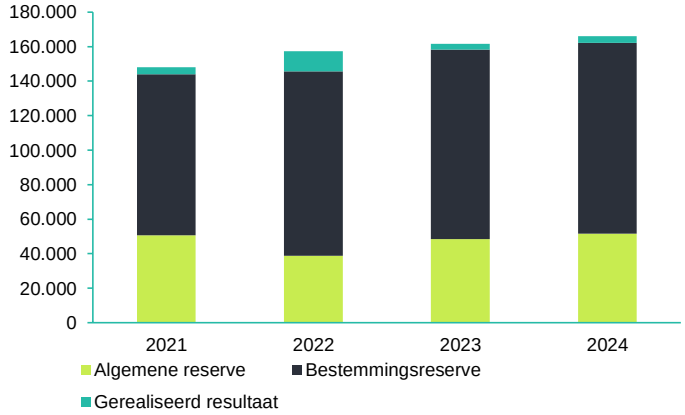
3 Financiële positie

Ontwikkelingen in de jaarcijfers

Verloop van het eigen vermogen van uw gemeente
Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2024 volgens de jaarrekening € 166,1 miljoen.

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 166,1 miljoen is € 51,5 miljoen opgenomen als algemene reserve. Het saldo van deze algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met €3,1 miljoen. Per saldo is gedurende 2024 € 0,9 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserves. Het gerealiseerde resultaat in 2024 bedraagt € 4,0 miljoen.

Analyse van het gerealiseerde resultaat
Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde resultaat bedraagt afgerond € 4,0 miljoen positief. In de gewijzigde begroting was rekening gehouden met een nihil-resultaat.

In de toelichting op de programma's wordt een verder gedetailleerde verklaring gegeven voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2024 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken.

De belangrijkste afwijkingen de begroting en de realisatie (na mutaties reserves) zijn:
- Sociaal domein en volksgezondheid - € 2,6 mln
- Duurzaamheid en leefomgeving – € 1,1 mln
- Algemene dekkingsmiddelen – € 1,3 mln

Een belangrijk deel van bovenstaande oorzaken vloeit voort uit afrekeningen van verbonden partijen (ISD Bollenstreek / ODWH) én een lagere realisatie op specifieke uitkeringen. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording constateren wij dat er meer aandacht is voor de beoordeling van individuele afwijkingen. Wij adviseren om de uitkomsten uit de analyse van de rechtmatigheidsverantwoording te betrekken bij een analyse voor mogelijke wijzigingen in de begroting 2025.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en financiële kengetallen
De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien.

Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gegeven van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Hieronder hebben wij de ontwikkelingen in uw kengetallen en een relatie naar de landelijke ontwikkelingen weergegeven:

	Gemeente		Landelijk		Provincie	
Kengetal	**2024**	**2023**	**2024 (B)**	**2023**	**2024 (B)**	**2023**
Netto schuldquote	39,6	36,6	56,5	37,6	59,4	84,0
Netto schuldquote gecorrigeerd	29,7	27,0	51,4	32,3	53,9	84,0
Solvabiliteit	50,4	59,6	35,2	39,1	39,2	44,0
Grondexploitaties	11,6	10,9	7,4	5,6	4,4	0,0
Belastingcapaciteit	112,9	109,6	100,8	99,7	108,0	114,0
Structurele exploitatieruimte	5,5	2,3	2,0	3,3	3,3	8,1

We constateren dat de financiële kengetallen van de Gemeente Noordwijk op nagenoeg alle punten beter zijn dan zowel het landelijke gemiddelde als het Provincie gemiddelde.

Het kengetal schuldquote is licht gestegen in 2024, maar blijft laag.

De solvabiliteit daalt naar 50,4% in 2024. De VNG hanteert een signaalwaarde als de solvabiliteit onder de 20% komt. Aan de bovenkant oordeelt het VNG dat een solvabiliteit boven de 50% als zeer goed aan te merken is. Gemeente Noordwijk kent derhalve een gezonde financieringspositie. De sterke daling van de solvabiliteit ten opzichte van 2023 wordt veroorzaakt door het aantrekken van € 68 miljoen aan langlopende schulden. Deze financiering is afgesloten vooruitlopend op toekomstige investeringen.

Het kengetal grondexploitatie geeft weer hoe de waarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.

Belastingcapaciteit: de lastendruk in de Gemeente Noordwijk ten opzichte van het landelijk gemiddelde bedraagt 112,9%.

Op basis van het kengetal “structurele exploitatieruimte” blijkt dat er beperkte structurele begrotingsruimte is om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Financiële positie

Weerstandsvermogen en risicobeheersing
In de paragraaf "Weerstandsvermogen en risicobeheersing" in het jaarverslag is een toelichting opgenomen op de weerstandscapaciteit van de gemeente. Op basis van de inventarisatie van de geïdentificeerde risico's, waarbij rekening wordt gehouden met kans op voordoen en financiële impact, wordt berekend welk bedrag benodigd is ter dekking van de geïdentificeerde risico's.

Hiernaast is het verloop over de afgelopen 3 jaar weergegeven inclusief een kwalificatie van de weerstandsratio. De beschikbare weerstandscapaciteit voor de gemeente Noordwijk bestaat uit enkel de reserve weerstandsvermogen. De weerstandsratio kwalificeert als "uitstekend".

	2024	2023	2022
Weerstandscapaciteit	6.425	6.425	6.425
Risico's	2.450	2.762	3.676
Weerstandsratio	**2,6**	**2,3**	**1,8**

Weerstandsratio	Betekenis
>= 2.0	Uitstekend
1.4 < 2.0	Ruim voldoende
1.0 < 1.4	Voldoende
0.8 < 1.0	Matig
0.6 < 0.8	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Financiële positie

Ravijnjaar
Op basis van ontwikkelingen in het gemeentefonds, dreigt een groot financieel tekort voor Nederlandse gemeenten. Het dwingt gemeenten tot moeilijke keuzes: vasthouden aan bestaande taken en voorzieningen of ingrijpende hervormingen doorvoeren.

Op 19 december 2024 is de notitie structurele baten en lasten van de commissie BBV gepubliceerd. Nieuw hierin is de mogelijkheid om het surplus van de algemene reserve in te zetten als (structurele) bate in de begroting. Dit surplus is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente met ingang van 1 januari 2024 jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De inzet van het surplus algemene reserve (= vrije reserve) wordt door dit gebruik als structurele bate bestempeld en is daarmee ook een uitzondering op de regel dat reservemutaties incidenteel zijn. Het weerstandsvermogen moet naar het oordeel van de toezichthouder voldoende zijn.

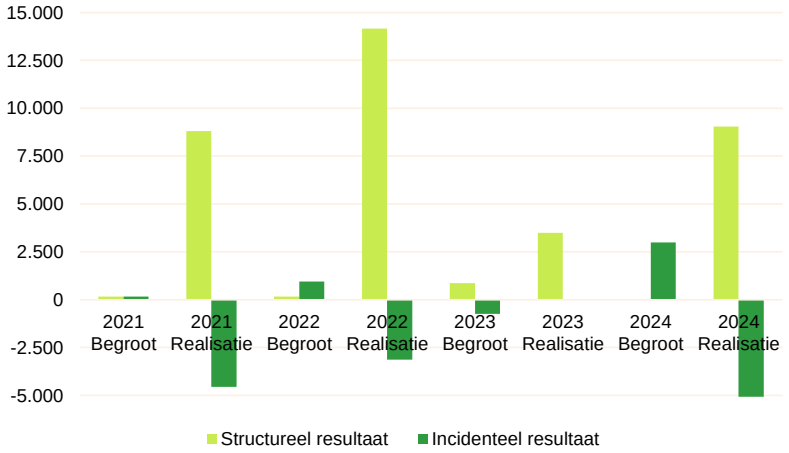
De begroting 2025-2028 laat het volgende beeld zien:

	2025	2026	2027	2028
Incidenteel resultaat	-252	80	-1.019	-1.826
Structureel resultaat	252	-2.580	1.060	2.338
	-	**-2.500**	**41**	**512**

De begrote resultaten laten een structureel sluitende begroting zien, waarbij in 2026 (het ravijnjaar) een duidelijk tekort is.

Om als gemeenteraad de financiële impact van keuzes te kunnen bepalen is inzicht in structurele en incidentele resultaten van groot belang. In de grafiek hiernaast zijn de (primair) begrote en gerealiseerde incidentele en structurele resultaten zichtbaar.

Ontwikkeling structureel resultaat (x € 1.000)

Op basis van de financiële resultaten in de afgelopen jaren constateren wij dat de gemeente in de afgelopen jaren grote verschillen heeft tussen de begrote en de gerealiseerde incidentele/structurele resultaten. Het omvangrijke gerealiseerde structurele resultaat van €9 miljoen in 2024 is hierbij opvallend.

Wij constateren dat de gemeente voor de belangrijkste structurele afwijkingen een analyse heeft opgesteld. Hieruit blijkt dat belangrijke afwijkingen in beeld zijn gebracht. Deze afwijkingen hebben niet een doorwerkend effect naar komende jaren. We benadrukken om de structurele en incidentele resultaten te blijven monitoren.

4 Belangrijkste bevindingen

4. Belangrijkste bevindingen

Rechtmatigheidsverantwoording

Inleiding
In de jaarstukken 2024 is voor het tweede jaar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen.

De rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit:
- De toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf bedrijfsvoering; en
- De rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft van de werkelijkheid, binnen de materialiteitsgrenzen. Wij constateren daarnaast dat de gemeente stappen heeft gemaakt in de beoordeling van de afwijkingen op het gebied van de begrotingsrechtmatigheid, hierdoor is er een duidelijk inzicht in de afwijkingen van de begroting en de aard van de rechtmatigheidsafwijking.

Hieronder hebben wij per criteria beschreven wat de bijzonderheden zijn.

Begrotingscriterium
In het kader van het begrotingscriterium hebben wij getoetst of er onrechtmatige overschrijdingen van investeringskredieten zijn, ongeautoriseerde reservemutaties hebben plaatsgevonden en of er onrechtmatige afwijkingen van lasten en baten hebben plaatsgevonden in het boekjaar.

Ten aanzien van de investeringskredieten en reservemutaties hebben wij geen onrechtmatigheden geconstateerd, dit is tevens door de gemeente als zodanig verwerkt in de rechtmatigheidsverantwoording.

Wel hebben er diverse onrechtmatige over- en onderschrijdingen van lasten en baten plaatsgevonden, voor een bedrag van € 2,5 miljoen, hiervan is € 1,9 miljoen als acceptabel aangemerkt, waardoor er een netto onrechtmatigheid resteert van € 0,6 miljoen. De niet acceptabele onrechtmatigheden zien toe op:
- Hogere onderhoudslasten sportgebouw Duinwetering €232 duizend
- Hoger juridische kosten aan- en verkoop onroerende zaken €208 duizend
- Niet begrote grondverkopen €146 duizend.

De belangrijkste reden voor het niet acceptabel aanmerken van bovenstaande afwijkingen door de gemeente is dat deze afwijkingen eerder aan de raad gemeld hadden kunnen worden (najaarsnota).

4. Belangrijkste bevindingen

Voorwaardencriterium
Een belangrijk onderdeel van het voorwaardencriterium is de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Europese aanbestedingswetgeving is complexe materie en het blijkt in de praktijk moeilijk volledig te beheersen. De gemeente heeft dit ook onderkend en heeft daarom een spendanalyse uitgevoerd.

Uit de interne controle op de rechtmatigheid van de inkopen zijn geen onrechtmatigheden gebleken in het kader van Europese aanbestedingen. Wij hebben de gemeentelijke controlewerkzaamheden inhoudelijk beoordeeld en delen deze conclusie.

Er zijn tot slot ook voorwaarden waar geen mogelijk financieel gevolg aan is verbonden. Dan is er sprake van een formele rechtmatigheidsfout. Deze situatie doet zich ook voor bij het niet naleven van de Kasgeldlimiet en Renterisiconorm van de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Maar ook bij bijvoorbeeld het niet naleven van de termijnen van de subsidieverordening. Volgens een stellige uitspraak van de Commissie-BBV betreffen deze afwijkingen van het voorwaardencriterium formele rechtmatigheidsfouten die in de paragraaf bedrijfsvoering worden gerapporteerd. Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in de paragraaf financiering respectievelijk de jaarrekening. Een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering is dus hiervoor niet noodzakelijk.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O)
Het college is verantwoordelijk voor het inrichten van effectieve maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsregels om overheidssubsidies en bijdragen te ontvangen dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Deze maatregelen hangen veelal samen met de interne beheersing ter borging van het voorwaardencriterium. Hieruit zijn geen zaken naar voren gekomen die gerapporteerd moeten worden.

4. Belangrijkste bevindingen

Ten opzichte van 31 december 2023 is de boekwaarde van de post grondexploitatie gewijzigd van € 16,8 miljoen naar € 19,0 miljoen. De wijziging van de boekwaarde gedurende 2024 is als volgt samen te vatten:

(x € 1.000)	2024
Boekwaarde per 1 januari	16.757
Investeringen en overboekingen	5.223
Grondverkopen en bijdragen	-3.084
Tussentijdse winstneming / afgesloten projecten	-3.737
Mutatie verliesvoorziening	3.808
Boekwaarde per 31 december	18.968

Waardering inclusief specifieke projectrisico's
De grondexploitaties van de gemeente Noordwijk hebben een sterk afwijkend profiel op het gebied van looptijd, nog te realiseren kosten en opbrengsten en programma. Wij hebben geconstateerd dat de gehanteerde parameters die door de gemeente zijn gehanteerd toereikend zijn onderbouwd.

Per ultimo 2024 bevatten de projecten Space Business Park en Bronstgeest op basis van haar omvang de belangrijkste financiële risico's.

Specifieke projectrisico's
Bronsgeest
In 2024 zijn de ontwikkelingen in het plangebied beperkt. Door het afsluiten van een exploitatieplan met de andere partij in het plangebied is de onderbouwing van de nog te realiseren baten en lasten verbeterd. Hierbij is in toenemende mate gebruik gemaakt van rapportages van externe deskundigen. Het risico met betrekking tot de ontwikkeling van Bronsgeest ligt daardoor grotendeels in mogelijke planwijzigingen en/of toekomstige ontwikkelingen.

Space Business Park
De realisatie van de grondpositie Space Business Park is voor een belangrijk deel afhankelijk van de nog te verkopen kavels. In 2024 is hiervoor een aanbesteding gestart, welke in 2025 is afgerond. Op basis van de gunning blijkt dat de te verwachte grondprijzen kunnen worden gerealiseerd. Hiermee is de waardering van de grondexploitatie toereikend onderbouwd.

In 2024 is een deel van de kavels van het SBP in erfpacht uitgegeven. De jaarlijkse canon op dit kavel is € 8.000. Op basis van de verslaggevingsregels (BBV) moet in erfpacht uitgegeven als materieel vast actief verantwoord worden. Deze verwerking is nog niet verwerkt, waardoor de hiermee samenhangende opbrengst nog niet is verwerkt in de grondexploitatie. De verwachte omvang is lager dan de rapporteringstolerantie. De hiermee samenhangende correctie wordt in 2025 verwerkt.

Afsluiting projecten
Gedurende het boekjaar zijn de projecten Offem-Zuid en Duineveld afgesloten. Op deze projecten is in het boekjaar (per saldo) een positief resultaat van € 725 gerealiseerd.

4. Belangrijkste bevindingen

HERZIENING WAARDERING ACHTERWEG

Bij het bespreken van het controleplan zijn er een tweetal speerpunten vanuit de auditcommissie aan ons meegegeven. Het eerste speerpunt zag toe op de waardering van warme gronden.

Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole geconstateerd dat de gemeente een correctie heeft doorgevoerd op de waardering van de warme gronden aan de Achterweg. Deze herziening vloeit voort uit het niet langer voldoen aan de voorwaarden voor kwalificatie als ‘warme grond’. De gronden aan de Achterweg zijn met €405 duizend afgewaardeerd, naar €22 per m2. De onderbouwing van €22 per m2 was naar ons inzicht niet voldoende, waarna wij aanvullende onderbouwing hebben opgevraagd. Hieruit is gebleken dat de waardering van €22 binnen de bandbreedte valt, echter wel aan de hoge kant. Om die reden hebben wij een onzekerheid opgenomen voor de waardering van de warme gronden aan de Achterweg van € 200 duizend.

Wij adviseren de waardering van de grond, ook met het oog op toekomstige investeringen, nader te onderbouwen door middel van een (externe) taxatie.

EGALISATIE NEGATIEF RESULTAAT SOCIALE HUURWONINGEN

In de controle van de geactualiseerde grondexploitatie Viaductweg is geconstateerd dat een interne opbrengst van € 200.000 als bate in de grondexploitatie is verwerkt. Deze bate was ook opgenomen in het raadsvoorstel op basis waarvan de gemeenteraad de grond in exploitatie heeft genomen. De bate vloeit voort uit de dekking vanuit de Reserve sociale huurwoningen.

Op basis van de verslaggevingseisen (BBV) is het niet toegestaan om interne opbrengsten aan een grondexploitatie toe te rekenen. Het gevolg hiervan is dat het begrote resultaat van de grondexploitatie met € 200.000 naar beneden is bijgesteld naar € 791.000. Deze correctie is in de jaarrekening verwerkt.

De correctie heeft tot gevolg dat dekking uit de reserve sociale huurwoningen op het moment van het in exploitatie nemen van de grondexploitatie is verwerkt en niet pas op het moment van overdracht van de huurwoningen aan de woningcorporatie. De correctie heeft overigens geen impact op het resultaat, na reserve mutaties.

4. Belangrijkste bevindingen

Sociaal Domein

De gemeente Noordwijk voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	ISD Bollenstreek	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	ISD Bollenstreek	Werkelijke lasten
Jeugdwet	Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (SOZ HR)	Werkelijke lasten
Wmo	ISD Bollenstreek	Werkelijke lasten
PGB's	ISD Bollenstreek	Werkelijke lasten

ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland
Voor de controle maken wij gebruik van de verantwoordingen en controleverklaringen van de ISD Bollenstreek (hierna: ISD) en de Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland (hierna: SOZ). Om ervoor te zorgen dat de accountants van zowel de ISD als de SOZ de juiste werkzaamheden uitvoeren ten behoeve van de gemeente Noordwijk, hebben wij hen voorafgaand instructies verstrekt. Gedurende het controleproces stemmen wij regelmatig de voortgang met deze accountants af.

Na afronding van hun werkzaamheden beoordelen wij de uitgevoerde controlewerkzaamheden via een review van het dossier. Op basis hiervan stellen wij vast of de werkzaamheden op het vereiste niveau zijn uitgevoerd.

Op 26 mei jl. hebben wij de controleverklaring van de SOZ ontvangen. De controleverklaring van de ISD wordt naar verwachting pas eind juni afgegeven. Hierdoor kunnen wij op dit moment nog geen zekerheid verschaffen over de uitkeringen in het kader van de Participatiewet en de Wmo.

4. Belangrijkste bevindingen

Jeugdwet
De SOZ HR heeft op 22 mei 2025 haar definitieve Verantwoording Jeugdhulp HR 2024 met goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Uit de verantwoording blijkt een onzekerheid van 0,7 miljoen (0,6%) van de gehele verantwoording. De belangrijkste geconstateerde onzekerheden hebben betrekking op:
- Aanbieders met een niet goedkeurende controleverklaring bij de definitieve productieverantwoording (€ 0,2 miljoen);
- Het ontbreken van een finale afrekening met aanbieders tot een bedrag van € 125.000 per individuele zorgaanbieder (€ 0,5 miljoen).

Voor de gemeente Noordwijk betreft de onzekerheid een bedrag van circa € 54 duizend. Deze onzekerheid wordt opgenomen in het overzicht niet gecorrigeerde afwijkingen.

Wmo
De uitvoering van de Wmo voor de gemeente is uitbesteed aan de ISD Bollenstreek. Op basis van de controle door de accountant zijn geen afwijkingen groter dan de rapporteringstolerantie geconstateerd.

PGB
De uitvoering van de PGB voor de gemeente is uitbesteed aan de ISD Bollenstreek. Op basis van de controle door de accountant zijn geen afwijkingen groter dan de rapporteringstolerantie geconstateerd.

Tijdigheid rapportages in het sociaal domein
Een belangrijk aandachtspunten voor de afronding van de jaarrekeningcontrole van de gemeente is het tijdig ontvangen van de definitieve verantwoordingen in het sociaal domein. Wij constateren dat de concept-verantwoordingen van de SOZ HR en de ISD Bollenstreek tijdig zijn ontvangen en verwerkt in de concept-jaarrekeningen van de gemeente.
- De definitieve verantwoording van de SOZ HR is eind mei 2025 afgerond en verwerkt. Op basis van onze review op het dossier is vastgesteld dat de controle ten behoeve van de gemeente toereikend heeft plaatsgevonden.
- De definitieve verantwoording van de ISD Bollenstreek is op 13 juni 2025 ontvangen en verwerkt. Op basis van onze review op het dossier is vastgesteld dat de controle ten behoeve van de gemeente toereikend heeft plaatsgevonden.

4. Belangrijkste bevindingen

Autorisaties inkoopfacturen

Doordat de gemeente in de afgelopen jaren flinke verbeteringen heeft doorgemaakt in het inkoopproces, waren wij dit jaar voor het eerst van plan om te steunen op de functiescheiding bij de autorisatie van inkoopfacturen.

Bij de controle is echter gebleken dat er een factuur voor zowel prijs (budgethouder) als prestatie (PAV-er) door dezelfde functionaris is goedgekeurd. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente een nadere analyse verricht op de autorisaties van facturen. Hieruit bleek dat er bij meerdere facturen bijzonderheden waren. Wij hebben op deze facturen een aanvullende controle verricht, hieruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

Wij adviseren de gemeente om periodiek een controle te verrichten op de autorisaties van alle inkoopfacturen, waarbij geanalyseerd wordt of alle facturen middels functiescheiding zijn geautoriseerd.

Prestatielevering bij inkopen

Het tweede speerpunt welke bij het controleplan aan ons is meegegeven betreft de prestatielevering bij inkopen.

Tijdens de controle hebben wij geconstateerd dat de prestatielevering niet eenduidig is vastgelegd. Dit zorgt ervoor dat het de gemeente soms veel tijd kost om de juiste documentatie te verzamelen voor de controle.
Desondanks hebben wij geen facturen geconstateerd waarbij de prestatielevering niet onderbouwd kon worden. Dit heeft daarom ook niet geleid tot aanvullende risico's of bevindingen.
Wij adviseren de gemeente om duidelijke richtlijnen af te spreken voor de onderbouwing van prestatielevering en deze op een centrale plek op te slaan.

Verantwoording baten en lasten in het juiste boekjaar

Wij hebben meerdere bijzonderheden geconstateerd ten aanzien van baten en lasten welke in een verkeerd boekjaar zijn verantwoord. Onze bevindingen zien toe op inkopen met betrekking tot oudere jaren, inkopen in 2025 met betrekking tot 2024, subsidielasten 2024 met betrekking tot 2025 en niet verantwoorde vorderingen/subsidiebaten 2024 (vanuit de SiSa). Deze bevindingen hebben tot meerdere correcties geleid in de jaarrekening.

De oorzaak van de geconstateerde afwijkingen zijn divers van aard, waardoor een 'on size fits all' oplossing niet direct voorhanden is. Wij adviseren om per geconstateerde correctie een analyse uit te voeren naar de oorzaak en hierop maatregelen te treffen.

4. Belangrijkste bevindingen

Jaarverslag

In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder de staat van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2024 is opgenomen.

Voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiele afwijkingen gesignaleerd.

Verbonden partijen

Tijdens onze controle besteden wij specifieke aandacht aan de transacties met verbonden partijen van gemeente Noordwijk. In het kader van onze controle hebben wij vastgesteld dat:

- De (significante transacties met) verbonden partijen toereikend zijn toegelicht in de jaarrekening en paragraaf verbonden partijen.
- Geen sprake is van indicaties voor ongeautoriseerde significante transacties met verbonden partijen, welke indicaties geven voor fraude.
- Geen sprake is van indicaties dat de van toepassing zijnde wet- en regelgeving niet is nageleefd.

4. Belangrijkste bevindingen

SiSa

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is.
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is.
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

WNT verantwoording

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet normering topinkomens (WNT) gecontroleerd. Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd. Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Beide topfunctionarissen zijn in loondienst en er hebben zich gedurende 2024 geen wijzigingen voorgedaan.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichting geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2024 niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

Wij willen benadrukken dat de naleving van de anticumulatiebepaling (het nagaan of topfunctionarissen van uw gemeente betrokken zijn bij andere organisatie c.q. nevenactiviteiten hebben die onder de WNT vallen) overigens geen onderdeel uitmaakt van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

5 Overige onderwerpen

5. Overige onderwerpen

Aanpassing BADO en BBV

Op 16 april jl. is de aanpassing van Besluit begroting en verantwoording (BBV) en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) gepubliceerd in de Staatscourant. Daarmee komt er een einde aan de imperfecte wet- en regelgeving, die ontstond met het aanpassen van de Gemeentewet. Met die aanpassing werd geen rechtmatigheidsoordeel meer van de accountant gevraagd. Ter vervanging zou in de jaarrekening van de decentrale overheden op grond van aangepaste wet- en regelgeving met ingang van 2023 een rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2024 en oordeelsvorming in de controleverklaring (BADO en BBV) was hierop echter nog niet aangepast.

In de aanpassing van BADO is echter nog een belangrijke wijziging opgenomen: de maximale goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden (dus samen 4%) wijzigt met ingang van boekjaar 2025 in een maximale goedkeuringstolerantie van 2% voor afwijkingen. Met afwijkingen worden zowel fouten als onzekerheden bedoeld. Daarnaast wijzigt ook de grondslag voor de goedkeuringstolerantie van *lasten inclusief toevoegingen aan de reserves* naar *lasten exclusief toevoegingen aan de reserves*. De lat komt daarmee voor uw organisatie dus hoger te liggen.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording geldt dat deze met ingang van 2025 maximaal 2% van de lasten exclusief toevoegingen aan de reserves mag bedragen, waar dat in 2023 en 2024 nog maximaal 3% van de lasten inclusief toevoegingen aan de reserves mocht zijn.

Om deze wijzigingen goed in de organisatie in te bedden adviseren wij u om te kijken of aanpassing van de financiële verordening, de controleverordening, het controleprotocol en het interne controleplan aan de orde is.

5. Overige onderwerpen

Duurzaamheidsverslaggeving: last of must have?

De eisen rondom duurzaamheidsverslaggeving (Corporate Sustainability Reporting Directive) voor bedrijven zijn de afgelopen jaren zeer actueel geworden. Hoewel op dit moment ter discussie staat welke bedrijven wanneer verplicht moeten gaan rapporteren, is de ontwikkeling echt ingezet.

Ongeacht de precieze kaders van de wettelijke verplichting onderkennen bedrijven dat rapporteren over hun prestaties rondom milieu (**E**nvironment), mensen (**S**ocial) en governance (**G**) ook aanzienlijke voordelen kan opleveren, zeker daar waar eindgebruikers of andere belanghebbenden hier grote waarde aan hechten. Voor de publieke sector gelden er nog zeker geen verplichtingen en de verwachting dat die er snel gaan komen is er ook niet. Tegelijkertijd vinden we het begrip ‘duurzaamheid’ terug in vrijwel elk coalitieakkoord, programmabegroting of jaarstukken. Ook zaken als de Regionale Energie Strategie (RES), Brede Welvaart en de relatie tussen inwoners en publiek bestuur ontbreken niet, stuk voor stuk onderdelen van ESG. Het rapporteren ten aanzien van duurzaamheid is dus niet iets wat bij nul begint.

Onlangs hebben wij een webinar gehouden voor de publieke sector. Duurzaamheidsverslaggeving kwam hierin ook aan de orde. In dit webinar spraken Michiel Ellens, business developer decentrale overheid van de BNG, en David Zijlmans, partner Business Advisory van Baker Tilly, over dit onderwerp. Bij een poll onder de deelnemers aan het webinar blijkt dat van de populatie van gemeenten, waterschappen en provincies, 40% een zelfstandig programma duurzaamheid heeft opgenomen in de P&C documenten. In 26% van de aanwezige populatie wordt gebruik gemaakt van een paragraaf duurzaamheid. De overige 34% heeft geen specifiek onderdeel in begroting en jaarrekening opgenomen.

Michiel Ellens geeft aan dat de BNG, als belangrijke financier van de decentrale overheid, te maken heeft met de verplichtingen vanuit de EU om zorg te dragen voor sustainable finance/duurzame financiering. Dat betekent dat de bank ook inzicht moet hebben en inzicht moet verstrekken in haar jaarverslag of het geld dat als financiering beschikbaar wordt gesteld ook bijdraagt aan de doelstellingen van het verdrag van Parijs (zoals halvering van de CO2-uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990). Het zou zelfs zo kunnen zijn dat financiering van duurzame initiatieven goedkoper wordt en financiering van niet-duurzame initiatieven duurder wordt voor de decentrale overheid.

5. Overige onderwerpen

Kortom op korte of iets langere termijn zal de BNG (en dit geldt ook voor andere banken) inzicht willen krijgen in de duurzaamheidsprestaties van gemeenten, provincies, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen.

David Zijlmans gaat in op mogelijke instrumenten die kunnen worden ingezet om de duurzaamheidsprestaties in kaart te brengen. Hij roept daarbij op om selectief te zijn, zeker in het begin, start bij zaken die al meetbaar zijn en dus ook kunnen worden gerapporteerd. Maak ook gebruik van bronnen en data die al beschikbaar zijn. Wees daarbij alert dat een publieke organisatie enerzijds te maken heeft met de prestaties van de eigen organisatie, maar anderzijds ook de prestaties van het eigen areaal kan beïnvloeden door gerichte beleidsvorming. Landelijk zijn er meerdere initiatieven rondom duurzaamheidsverslaggeving door de decentrale overheid. Zo is er een handreiking aangeboden aan de commissie BBV, de commissie BADO en het Ministerie van BZK. Wij hebben als Baker Tilly zelf een ESG Overheidskompas ontwikkeld, waarin wij onze expertise vanuit de rapporteringsverplichtingen voor het bedrijfsleven hebben ingezet om tot een overheidsvariant te komen. In dit ESG Overheidskompas komen ook de welbekende 3W-vragen aan de orde:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Zo sluit dit ESG Overheidskompas naadloos aan op de richtlijnen voor de programmabegroting en -verantwoording.

En dan wilt u natuurlijk nog het antwoord op de vraag: duurzaamheidsverslaggeving een last of een must have? – In onze overtuiging een must have voor de publieke sector. Daarbij uitdrukkelijk de kanttekening: stel alleen doelstellingen daar waar je ook significante invloed op kan uitoefenen, draag dan ook zorg voor de juiste brondata en stuur op basis van de uitkomsten. Dan is het een must have voor beleidsontwikkeling.

5. Overige onderwerpen

Audit Wet politiegegevens (Wpg)

Zet uw organisatie opsporingsambtenaren in? Heeft u als gemeente boa's in dienst? In dat geval zijn de Wet politiegegevens (Wpg) en Besluit politiegegevens buitengewoon opsporingsambtenaren (Bpg boa) waarschijnlijk voor uw organisatie van toepassing. Wij informeren u graag over de auditplicht.

Verschil Wpg en AVG?

Bij specifieke taken op het gebied van opsporing is voor de beveiliging van persoonsgegevens de Wet politiegegevens van toepassing, niet de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). De Wpg komt in grote lijnen overeen met de AVG. Toch zijn er ook belangrijke verschillen. Het meest in het oog springende verschil is de auditplicht op de gegevens-verwerking bij opsporingstaken. Jaarlijks bent u verplicht om een interne Wpg audit uit te voeren. Eenmaal in de vier jaar dient uw organisatie een externe Wpg audit uit te laten voeren. De diepgang van de externe Wpg audit betreft opzet, bestaan en werking.

Hoe ziet de cyclus eruit?

Wpg-audit 2024

In 2025 dient de externe Wpg audit over 2024 te worden uitgevoerd. Uiterlijk 1 maart 2026 dienen Boa-werkgevers de Wpg assurance rapportage over 2024 in te leveren bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Het is van belang dat uw organisatie tijdig de Wpg audit laat uitvoeren. Baker Tilly voert bij een groot aantal organisaties in de publieke sector de Wpg audit uit. Graag gaan wij met uw organisatie in gesprek over de Wpg audit en op welke wijze Baker Tilly u hierbij kan ondersteunen.

6 Bijlagen

Bijlage A - SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2025 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden toeslagenproblematiek			
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)			
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging			
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden)			
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024			
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2023			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 gemeentedeel 2024			
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) totaal 2023			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A - SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024			
G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023			
G10	Wet inburgering gemeentedeel 2024			
G10A	Wet inburgering Totaal 2023			
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024			
G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen 2023			
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2024			
G13A	Onderwijsroute_ totalen 2023			
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025			
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning			
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026			
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)			
J41B	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw (SiSa tussen medeoverheden)			
J55	Aanpak energiearmoede			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage A - SiSa-bijlage

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
J94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen en eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma			
J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls			
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid			
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne			

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:	Goedkeurend

Bijlage B - Ongecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel met ongecorrigeerde controleverschillen is verstrekt aan het college en is als bijlage bij de Bevestiging bij de jaarrekening gevoegd. Wij hebben de ongecorrigeerde verschillen met het college besproken. Wij zijn van mening dat verschillen zoveel mogelijk door het college moeten worden gecorrigeerd, echter wij kunnen instemmen met de overwegingen van het college om deze verschillen niet te corrigeren, aangezien deze bedragen niet materieel zijn voor het inzicht van de jaarrekening. De geconstateerde fouten en onzekerheden ten aanzien van getrouwheid zijn lager dan de door u vastgestelde controletolerantie van 1% respectievelijk 3% van de totale lasten. Positieve bedragen hebben een positief effect op het resultaat, een bedrag tussen haakjes heeft een negatief effect op het resultaat.

Fouten

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Geprojecteerde fout kosten 2024 in 2025 verantwoord	210
Aanvullende vordering Oekraïne opvang (SiSa M16)	94
Totaal ongecorrigeerde controleverschillen	**304**
Effect niet gecorrigeerde controleverschillen voorgaande jaarrekening	98
Totaal	**402**

Onzekerheden

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	Getrouwheid
Onzekerheid in de waardering van de achterweg	200
Prestatielevering jeugd	54
Totaal onzekerheden	**254**

Bijlage C – Gecorrigeerde controleverschillen

De hieronder opgenomen tabel bevat alle afzonderlijk geïdentificeerde en gecorrigeerde controleverschillen boven de door ons gehanteerde rapporteringstolerantie van € 87.500.

Aard van de controleverschillen (x € 1.000)	€
Verschil bij boeken vordering maatschappelijke zorg	137
Debet bedragen bij crediteuren	156
Viaductweg onttrekking bestemmingsreserve niet meegenomen in berekening	200
Balansverlenging – Posten 2025 verwerkt op de balans	466
Subsidies met betrekking op 2025	151
Vordering SiSa B2 niet verwerkt	168
Schuldpositie SiSa H4 niet verwerkt	145
Afwaardering grond Achterweg (correctie door de gemeente voorgesteld)	405
Toevoeging voorziening afval	228
Voorziening wethouderspensioen (correctie door de gemeente voorgesteld)	593
Totaal gecorrigeerde controleverschillen (absoluut)	**2.649**

Bijlage D - Opdracht en scope

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij de interne beheersing inclusief de IT-omgeving, voor zover van belang voor de jaarrekeningcontrole, beoordeeld. Naar aanleiding van onze werkzaamheden hebben wij een managementletter geschreven. Deze managementletter hebben wij op 11 december 2024 besproken de auditcommissie en daarna in definitieve vorm uitgebracht.

Onze werkzaamheden zijn niet gericht op het geven van een oordeel over de interne beheersing van de organisatie als geheel. De rapportage bevat daardoor niet alle onvolkomenheden in de interne beheersing, die bij een eventueel uitgebreid en hierop specifiek gericht onderzoek naar voren zouden kunnen komen.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Op grond van artikel 393 lid 4, Titel 9 Boek 2 BW rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking in dit verslag. Wij merken op dat de jaarrekeningcontrole niet specifiek gericht is op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Wij zijn van mening dat voldoende maatregelen zijn getroffen om de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en informatievoorziening te waarborgen. In onze managementletter hebben wij wel een aantal attentiepunten ten aanzien van de IT-omgeving opgenomen. U heeft aangegeven hieraan opvolging te willen geven.

Bijlage D - Opdracht en scope

Frauderisico's en continuïteit

Onze controleverklaring over boekjaar 2024 bevat, gelijk aan voorgaand jaar, een verplichte paragraaf over onze werkzaamheden met betrekking tot fraude en een met betrekking tot continuïteit. Hieronder is uiteengezet hoe wij hebben ingespeeld op de door ons onderkende frauderisico's tijdens de jaarrekeningcontrole.

Frauderisico 1 – Management override

Zoals ook in ons controleplan opgenomen bevindt het college dan wel het management zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een motief van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Onze beroepsregels schrijven voor dat de accountant dit risico in zijn controle onderkent.

Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze post;
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Bijlage D - Opdracht en scope

Frauderisico 2 – Corruptie

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking “Corruptie, werkzaamheden van de accountant” verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Noordwijk beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Wij hebben de opzet en bestaan van het inkoop- en verkoopproces in kaart gebracht. Daarbij hebben wij specifiek aandacht besteed aan inkopen via Europese aanbestedingen en verkopen van grond.
- Gemeente Noordwijk heeft zelf werkzaamheden uitgevoerd om te controleren dat de aanbestedingen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed. Wij hebben gecontroleerd of deze controle met voldoende diepgang is verricht en of wij tot dezelfde conclusies komen, op basis van de aangeleverde documentatie.
- Wij hebben gecontroleerd dat de verkoopprijs van materiële verkooptransacties op een deugdelijke en transparante wijze tot stand zijn gekomen en dat verkoopprijzen marktconform zijn.

Bijlage D - Opdracht en scope

Frauderisico 3 – Betalingen

In het betalingsproces is er altijd een verhoogd risico op fraude, door het verrichten van foutieve betalingen. Doordat er veel betalingen worden verricht door de gemeente, hebben wij het betalingsproces als frauderisico onderkent. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht ten aanzien van dit risico:

- Wij hebben de opzet en het bestaan van het inkoop- en aanbestedingsproces in kaart gebracht, inclusief de interne beheersingsmaatregelen.
- Wij hebben de werking van de belangrijkste interne beheersingsmaatregel getoetst, zoals de controletechnische functiescheiding in het betaalproces.
- Wij hebben middels data-analyse gecontroleerd of wijzigingen van crediteurenstamgegevens altijd in functiescheiding plaatsvindt.
- Wij hebben aansluiting gemaakt van de banksaldi in de financiële administratie met de bankapplicatie en standaardbankverklaringen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bevindingen voortgekomen.

Continuïteit

Als onderdeel van de vereisten voor de controleverklaring hebben wij ook de continuïteitsveronderstelling getoetst. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Noordwijk een sluitende meerjarenbegroting heeft. Daarnaast geven de financiële kengetallen inclusief het weerstandsrisico geen reden tot twijfel of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. De gemeente Noordwijk kent een robuuste financiële positie.

Bijlage D - Overige onderwerpen

Bevestiging onafhankelijkheid

Wij zijn van mening dat wij onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming niet is aangetast, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).

Hierbij bevestigen wij dat wij geen geschenk en/of een persoonlijke uiting van gastvrijheid van uw gemeente hebben ontvangen met een waarde van meer dan honderd euro.

Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder de beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten
- In- en extern kwaliteitsonderzoek
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel

Bijlage D - Overige onderwerpen

Controleaanpak en uitvoering

Wij voeren onze controle uit met een mix van systeem- en gegevensgerichte werkzaamheden en een mix van vaste teamleden en ingeschakelde experts. Daarnaast beschikken wij als organisatie over verschillende kwaliteitsborgingsmaatregelen. Dit geheel tezamen leidt tot een kwalitatief goede controle. In ons controleplan en dit verslag is voor elk bijzonder aandachtsgebied in onze controle terug te lezen wat de kernpunten in onze controle zijn geweest die hebben bijgedragen aan de kwaliteit in onze controle. Daarnaast gaan wij in de volgende paragrafen van deze bijlage nog nader in op de samenwerking met de andere accountants en de ingeschakelde experts.

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het management over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2024 onderkend, deze zijn weergegeven op pagina 8 van dit verslag.

Samenwerking met interne accountantsdienst/andere accountants

Voor de jaarrekening van de gemeente Noordwijk maken wij gebruik van diverse verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen en uitvoeringsorganisaties.

De samenwerking met ISD Bollenstreek en Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland ten aanzien van het sociaal domein is van significant belang in het kader van de jaarrekeningcontrole.

Inschakeling van interne / externe deskundigen

Wij hebben in het kader van onze controle geen gebruik gemaakt van de werkzaamheden van interne en/of externe deskundigen.

Bijlage D - Overige onderwerpen

Schriftelijke bevestigingen

Wij hebben aan het management schriftelijke bevestigingen gevraagd in het kader van onze controle. Deze bevestigingen hebben betrekking op de verantwoordelijkheid van het management voor het opstellen van de jaarrekening, voor het volledig verantwoorden van transacties en voor het aan ons verschaffen van alle relevante informatie. Daarnaast hebben wij om de volgende specifieke schriftelijke bevestigingen verzocht: Standaardbankverklaringen en advocatenbrieven.

Wij hebben de schriftelijke bevestigingen direct van de derde partij verkregen.

Contact

Stefan Turenhout RA
Director Audit

s.turenhout@bakertilly.nl

Churchillplein 5D | 2517 KZ Den Haag

Baker Tilly (Netherlands) N.V. trading as Baker Tilly is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Alle diensten worden verricht op basis van een overeenkomst van opdracht, gesloten met Baker Tilly (Netherlands) N.V., waarop van toepassing zijn de algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nr. 24425560. In deze voorwaarden is een beperking van aansprakelijkheid opgenomen.

bakertilly

